

Sygn. akt II Ca 183/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz SSR del. Witold Gronicki (spr.)
Protokolant	stażysta Agnieszka Misterkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa H. O.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 30 września 2013 roku, sygn. akt I C 619/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

- z apelacji obu stron pierwszym sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki kwotę 78 665 złotych obniża do kwoty 67 590 (sześćdziesiąt siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt) złotych płatną z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2012 roku,

- z apelacji pozwanego drugim sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki kwotę 922, 50 złotych obniża do kwoty 608 (sześćset osiem) złotych,

- z apelacji pozwanego piątym sentencji w ten sposób, że podlegające ściągnięciu na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 4 169 złotych obniża do kwoty 2 874 (dwa tysiące osiemset siedemdziesiąt cztery) złotych,

a w pozostałym zakresie powództwo oddala,

2. oddala obie apelacje w pozostałej części;

3. znosi między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 września 2013 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa H. O. przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. O. kwotę 78.665 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 września 2013 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. O. kwoty po 922,50 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby, płatne do 10 - go każdego miesiąca, poczynając od marca 2012 roku i na przyszłość, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;
3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 3.172 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
5. nakazał ściągnąć od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim kwotę 4.169 zł tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu 6 października 2010 roku w T. przy ul. (...) doszło do wypadku drogowego, podczas którego kierujący samochodem osobowym marki O. (...) T. P. potracił przechodzącą prawidłowo przez przejście dla pieszych powódkę H. O..

Z miejsca zdarzenia H. O. została zwieziona do przychodni zdrowia mieszczącej się w T., a następnie do szpitala, gdzie została przyjęta na Oddział Urazowo – Ortopedyczny. Przebywała tam w okresie od 6 października 2010 roku do 21 października 2010 roku. Tam rozpoznano u niej złamanie kości piszczelowej goleni prawej, które leczono operacyjnie. Wykonano repozycję otwartą ze stabilizacją płytką kondylarną z 5 śrubami. Została wypisana ze szpitala z zaleceniem zdjęcia szwów po 14 dniach po zabiegu, chodzenia bez obciążenia kończyny dolnej prawej, wykonywania ćwiczeń według schematu oraz zażywania leków przeciwzakrzepowych. Nadto zalecono kontrolę w poradni ortopedycznej po 6 tygodniach.

Po opuszczeniu szpitala (...) kontynuowała leczenie w (...). Uczęszczała na zabiegi fizjoterapeutyczne.

W wyniku wypadku H. O. doznała złamania kłykcia bocznego kości piszczelowej prawej z przemieszczeniem, które zostało wygojone z obniżeniem kłykcia bocznego, objawiającym się patologiczną koślawością. Stwierdzone u powódki obrażenia skutkują 15 % uszczerbkiem na zdrowiu, przy czym skutki stwierdzonego u powódki urazu w przyszłości będą większe. Przez okres pierwszych 6 miesięcy odczuwała znaczny dyskomfort, następnie przez około 3 miesiące stopień dyskomfortu był umiarkowany, a w końcu do chwili obecnej dyskomfort będący efektem urazu jest lekki. Z powodu niepoprawnego, nie anatomicznego ustawienia odłamów powierzchni stawowej przedziału bocznego kości piszczelowej lewej, powódka wymaga dalszego okresowego leczenia ortopedycznego i rehabilitacyjnego. Może przejść zabieg usunięcia płytki kondylarnej po zespoleniu kłykcia bocznego, ale nie jest on konieczny.

Przed wypadkiem H. O. pomimo wieku była osobą samodzielną. Nie wymagała niczyjej opieki. Od czasu zdarzenia porusza się o kuli i odczuwa ból nogi, zwłaszcza nocą.

Po wypadku H. O. musiała korzystać z pomocy innych osób przy dokonywaniu czynności życia codziennego takich jak sprzątanie, robienie zakupów, ale także przy dokonywaniu czynności związanych z higieną osobistą. Nadto trzeba było również przygotowywać jej posiłki, które następnie sama spożywała.

Przez okres pierwszych 6 miesięcy od wypadku H. O. wymagała pomocy innych osób przez około 8 godzin na dobę. Z upływem czasu stopień uzależnienia powódki od innych osób zmniejszał się i przez okres kolejnych trzech miesięcy kształtował się na poziomie 3 godzin na dobę. Od końca marca 2012 roku powódka stała się dosyć samodzielna, jednak z uwagi na stwierdzone u niej odchylenia może nadal potrzebować pomocy innych osób przez około 2 godziny na dobę.

Pomoc była i jest powódce świadczona przez jej męża, konkubinę zmarłego syna oraz wnuczkę. W miarę możliwości świadczy ją także córka powódki.

Koszt odpłatności za 1 roboczogodzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w T. w 2011 roku został ustalony na kwotę 15,43 zł. W roku 2010 koszt takiej opieki ustalony był na kwotę 14,99 zł.

Powódka na skutek zdarzenia zmuszona została zakupić dwie kule łokciowe wydając 60 - 70 zł oraz balkonik, który kosztował ok. 190 zł. Koszt zakupu leków przeciwzkrzepowych wynosił ok. 100 zł (po 25 zł przez 4 miesiące). Koszt leków przeciwbólowych i osłonowych to kwota ok. 30 zł przez pół roku, zaś później na przyszłość ok. 30 zł na kwartał. Nadto w przyszłości z uwagi na zwiększone zmiany (...) może wymagać leków poprawiających stan (...) np. H. czy H., których koszt to ok. 600 zł.

Sprawca szkody posiadał zawartą z pozwanym (...) S.A. w W., umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Powódka zgłosiła szkodę do pozwanego (...) S.A. w W.. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego wypłacono jej kwotę 8.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 280 zł tytułem odszkodowania.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody, co do których wiarygodności nie miał zastrzeżeń. Zeznania powódki H. O. oraz przesłuchanych w toku postępowania świadków wzajemnie się uzupełniają tworząc w ten sposób logiczną całość. Są przy tym konsekwentne i korelują z pozostałym materiałem dowodowym i jako takie zasługują na pełen przymiot wiarygodności. W ocenie Sądu brak jest nadto podstaw do kwestionowania wartości dowodowej sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego (...). Opinia ta jest bowiem szczegółowa, a jednocześnie jasna i klarowna. Biegły poddał wszechstronnej analizie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentacji medycznej powódki a zajęte w opinii stanowisko obszernie i logicznie uzasadnił. Opinia jest spójna, biegły nie popada w wewnętrzne sprzeczności. Legitymuje się właściwym wykształceniem i odpowiednią specjalnością do sporządzenia takiej opinii.

Mając na uwadze podniesione wyżej rozważania Sąd uznał, iż opinia biegłego (...) R. E. jest w pełni wiarygodnym materiałem dowodowym, na którym należy oprzeć rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie. Poza tym w ocenie Sądu sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania opinia biegłego wyczerpująco udziela odpowiedzi na przedstawiony zakres ekspertyzy i z tego też względu został oddalony wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ortopedy, który poczytany został jako zmierzający do nieuzasadnionego przedłużenia toczącego się postępowania.

Sąd zważył, iż zasada odpowiedzialności strony pozwanej za skutki przedmiotowego zdarzenia jest w sprawie bezsporna. Nie wymaga szczegółowej analizy. Kwestią sporną między stronami była natomiast wysokość należnego powódce odszkodowania oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ustawodawca wskazał, że suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia powinna być odpowiednia. Nie określił jednak zasad ustalania jej wysokości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje rozmiar doznanej krzywdy. Zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Nie dający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości zadośćuczynienia, zależy od oceny Sądu. Ocena ta

powinna natomiast uwzględniać całokształt okoliczności sprawy. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny odniesione jednak do indywidualnych okoliczności danego wypadku (por. wyr. SN z dnia 17 września 2010 r. II CSK 94/10). Oceniając rozmiar doznanej krzywdy, trzeba zatem wziąć pod uwagę całokształt okoliczności, w tym rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenie i czas trwania, nieodwracalność następstw wypadku (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz inne czynniki podobnej natury.

Orzecznictwo i doktryna wskazują dwie granice ustalania wysokości zadośćuczynienia. Po pierwsze, nie może być ono jedynie symboliczne i winno stanowić realną wartość ekonomiczną. Po drugie, powinno ono być umiarkowane, utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. orz. SN z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, opubl. w OSPiKA z 1966 r., poz. 92).

Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną a przyznana suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna ona wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, aby w ten sposób częściowo została przywrócona równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego.

W rozpoznawanej sprawie powódka H. O. została potrącona przez samochód osobowy i doznała obrażeń ciała w postaci złamania kłykcia bocznego kości piszczelowej prawej z przemieszczeniem. Po zdarzeniu przebywała w szpitalu przez okres 2 tygodni. Wprawdzie obecnie złamanie jest już wygojone, jednak z obniżeniem kłykcia bocznego objawiającym się patologiczną koślawością. Konsekwencją przebytego urazu było między innymi to, że H. O. zmuszona była korzystać z pomocy innych osób przy wykonywaniu podstawowych czynności takich jak jedzenie, ubieranie czy też higiena osobista. Wymiar świadczonej pomocy zmniejszał się z upływem czasu od przebytego urazu, niemniej jednak do dnia dzisiejszego, pomimo tego, że powódka jest już dosyć samodzielna, wymaga pomocy przy wykonywaniu cięższych prac domowych czy przy zakupach. Konieczność korzystania z pomocy innych osób jest dla powódki dość uciążliwa, biorąc pod uwagę, że przed zdarzeniem z dnia 6 października 2010 roku była osobą samodzielną. Nie bez wpływu na wysokość należnego powódce zadośćuczynienia pozostaje dokonana przez biegłego kwalifikacja trwałego uszczerbku na zdrowiu, która została oceniona na poziomie 15 %. Sąd ustalając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia uwzględnił także okoliczność, iż w związku ze zdarzeniem H. O. przez okres 6 miesięcy odczuwała znaczny dyskomfort, następnie przez około 3 miesiące umiarkowany, a do chwili obecnej odczuwa lekki dyskomfort.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd doszedł do wniosku, że adekwatną kwotą zadośćuczynienia w odniesieniu do poniesionej przez powódkę krzywdy będzie kwota 55.000 zł. Uwzględniła ona bowiem charakter i stopień doznanych przez H. O. cierpień oraz stanowi odczuwalną wartość ekonomiczną, pozwalającą na złagodzenie doznanej krzywdy. Biorąc jednak pod uwagę, iż H. O. w toku postępowania likwidacyjnego otrzymała od pozwanego kwotę 8.000 zł, Sąd zasądził na jej rzecz tytułem zadośćuczynienia kwotę 47.000 zł.

Powódka poza zadośćuczynieniem w wysokości 47.000 zł domagała się nadto zasądzenia na jej rzecz kwoty 31.765 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone po wypadku potrzeby za okres od dnia wypadku do dnia 1 marca 2012 roku, na którą to kwotę składały się: 390 zł jako koszt zakupu leków, 250 zł jako koszt zakup sprzętu w postaci kul i balkonika oraz kwota 31.125 zł jako koszt opieki świadczonej przez osobę trzecią.

W myśl art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Odszkodowanie uregulowane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. W grę wchodzi zarówno wydatki związane z samym leczeniem i rehabilitacją, jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia. Zgodnie z treścią art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego, o której stanowi przepis art. 444 § 2 k.c., dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów jego utrzymania w

zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu ze stanem sprzed wyrządzenia szkody (np. koszty stałej opieki pielęgniarstwa, odpowiedniego wyżywienia, koszty stałych konsultacji medycznych i lekarstw itp.). Przyznanie renty z tego tytułu nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki (zob. wyr. SN z 4.3.1969 r., I PR 28/68, niepubl.; z 11.3.1976 r., IV CR 50/76, OSNC 1977, Nr 1, poz. 11 z glosą J. Rezlera, NP 1978, Nr 6, s. 964).

Żądanie powódki do zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb zostało uwzględnione w kwocie 31.665 zł. Sąd uwzględnił koszty zakupu leków opiewające na kwotę 390 zł oraz koszt zakupu balkonika i kul w wysokości 250 zł, albowiem w tym zakresie żądanie znajduje swoje uzasadnienie w treści biegłego ortopedy. Uwzględnieniu podlegały także koszty opieki ze strony osób trzecich do kwoty 31.025 zł. Nie ma bowiem wątpliwości, że opieka nad H. O. i pomoc jej udzielana pozostawała w związku z wypadkiem z dnia 6 października 2010 roku. Zakres tej opieki określił w swojej opinii biegły ortopeda wskazując, iż H. O. przez okres 6 miesięcy wymagała opieki innych osób przez 8 godzin na dobę (182 dni x 8 godz. = (...) 15 zł. = 21.840 zł). Przez kolejne 3 miesiące powódka H. O. wymagała pomocy ze strony osób trzecich przez 3 godziny na dobę (91 dni x 3 godz. = 273 x 15 zł = 4.095 zł), a przez kolejne 235 dni powódka wymagała pomocy osób trzecich przez dwie godziny na dobę (235 dni x 2 = 470 x 15 zł = 7.050 zł). Zatem łączny koszt opieki sprawowanej nad powódką w okresie od dnia 6 października 2010 roku do dnia 1 marca 2012 roku wynosi 32.985 zł, od którego należało odjąć kwotę 1.680 zł stanowiącą koszt opieki nad powódką przez okres 14 dniowego pobytu w szpitalu oraz kwotę 280 zł wypłaconą powódce przez pozwanego na etapie postępowania likwidacyjnego, co daje kwotę 31,025 zł odszkodowania, należnego powódce z tytułu zwrotu kosztów opieki świadczonej przez osoby trzecie.

Ustalając koszty opieki osoby trzeciej Sąd miał na uwadze obowiązujące ceny jednej godziny usługi opiekuńczej, które zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w T. i tym samym przyjęta została kwota 15 zł za jedną godzinę, przy uwzględnieniu, iż w roku 2010 roboczogodzina opieki osoby trzeciej wynosiła 14,99 zł zaś w 2011 roku 15,54 zł.

W rozpoznawanej sprawie powódka wystąpiła nadto z żądaniem zapłaty renty z tytułu zwiększonych po wypadku potrzeb poczynając od 1 marca 2012 roku. Żądanie niniejsze podlegało uwzględnieniu w zakresie kwoty 922,00 zł., która obejmuje koszty opieki osoby trzeciej w wymiarze 2 godzin dziennie (365 dni x 2 godz. = 730 x 15 zł = (...): 12 miesięcy = 912,50 zł) oraz koszty leków przeciwbólowych i osłonowych w wysokości 10 zł miesięcznie. W tym zakresie żądanie renty znajduje uzasadnienie w opinii biegłego ortopedy. Sąd nie uwzględnił natomiast kosztów leków poprawiających stan chrząstki stawowej, albowiem jak wynika z opinii biegłego aktualnie nie ma potrzeby ich zażywania przez powódkę oraz nie ma pewności, że konieczność taka zaistnieje w przyszłości.

Sąd wysokość zadośćuczynienia i odszkodowania ustalał na dzień wyrokowania za art. 316 § 1 k.p.c. Zatem ustawowe odsetki od tej kwoty należą się powódce dopiero od tej daty. Sąd rozpoznający sprawę podzielił tym samym pogląd Sądu Najwyższego wyrażony m.in. w wyroku z dnia 30.10.2003 r., sygn. akt IV CK 130/02, opubl. Lex nr 82273. Z tych względów Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania odsetek od zadośćuczynienia od dnia 27 lipca 2011 roku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Apelacja powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim I Wydział Cywilny z dnia 30.09.2013r., sygn. akt I C 619/13 zarzuca:

- naruszenie przepisów art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 445 k.c. oraz 444 §1 k.c. w części oddalającej powództwo w zakresie żądanych ustawowych odsetek za okresy:

od kwoty 37.070 zł od dnia 28.02.2012r. do dnia 29.09.2013r.,

od kwoty 41.595 zł od dnia 13.11.2012r. do dnia 29.09.2013r.

podnosząc zarzut ich niezastosowania i zasądzenie odsetek od kwoty zadośćuczynienia i skapitalizowanej renty od dnia wydania wyroku, a nie od dnia wezwania pozwanego do zapłaty (tj. dla kwoty 37.070 zł od dnia 28.02.2012r., od kwoty 41.595 zł od dnia 13.11.2012r.)

Wskazując na powyższe, wносиła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 w ten sposób, że Sąd Okręgowy zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. O. kwotę 78.665 zł wraz z ustawowymi odsetkami:

od kwoty 37.070 zł od dnia 28.02.2012r. do dnia zapłaty,

od kwoty 41.595 zł od dnia 13.11.2012r. do dnia zapłaty;

2. zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. O. koszty postępowania apelacyjnego, w tym koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając apelację zarzuciła, że zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji przyjmuje m.in., iż odsetki dochodzone przez powódkę od żądanych kwot zadośćuczynienia oraz skapitalizowanej renty należne są od daty wyrokowania, nie zaś od daty wcześniejszej. Apelacja powódki kwestionuje rozstrzygnięcie w powyższym zakresie i nie neguje zasądzonej kwoty roszczenia głównego.

Według ugruntowanego w orzecznictwie poglądu, zgodnie z przepisem art. 481 §1 k.c. odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem wymagalnego świadczenia pieniężnego, a tylko w przypadkach wyjątkowych od chwili wyrządzenia szkody (tak wyrok SN z 18.02.2010r., sygn. akt II CSK 434/09, Lex ni (...)). Dlatego nieuzasadnione jest stanowisko Sądu I instancji, który o odsetkach orzekł na podstawie art. 316 k.p.c.

Termin dochodzonych odsetek nie jest krótszy od ustawowego 30-dniowego terminu przewidzianego przez ustawodawcę w celu likwidacji szkody przez ubezpieczyciela, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013 Nr 392 j. t.). Szkoda została zgłoszona w dniu 19.01.2011r.

Już na etapie postępowania sądowego pełnomocnik powódki rozszerzył powództwo pismem procesowym z dnia 12.11.2012r. Zatem od dnia następnego pozwany pozostał w opóźnieniu co do pozostałej kwoty zasądzonej przez Sąd I instancji (78.665 zł -37.070 zł = 41.595 zł).

Apelacja pozwanego (...) S.A. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim I Wydział Cywilny z dnia 30 września 2013., sygn. akt I C 619/13 zaskarża ten wyrok w części tj:

- w zakresie pkt. 1 wyroku co do kwoty 56.665 zł (tj. powyżej kwoty 22.000 zł) wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty,

w zakresie pkt. 2 wyroku w całości,

w zakresie pkt. 4 wyroku w całości,

w zakresie pkt. 5 wyroku w całości,

zarzucając:

- naruszenie przepisu art. 6 § 1 k.p.c. poprzez błędną interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, skutkujące realizacją zasady szybkości postępowania, jednak ze szkodą dla wyjaśnienia sprawy tj. z pominięciem zgłoszonych w terminie i uargumentowanych zastrzeżeń i pytań do opinii biegłego,

- naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie w postaci: zaniechania dokonania wszechstronnego rozważenia zebranego materiału oraz pominięcia znaczenia ustalonych w postępowaniu dowodowym okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, w tym nie nadanie odpowiedniej rangi ustaleniu, iż powódka już w dacie zdarzenia była osobą w podeszłym wieku, wymagająca wsparcia rodziny i osób bliskich,

- naruszenie przepisu art. 278 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez oddalenie wniosku dowodowego i uniemożliwienie stronie pozwanej wyjaśnienie wszelkich wątpliwości w zakresie przedstawionej opinii biegłego, na której w istocie oparto całość rozstrzygnięcia w sporze.

Zaniechanie wezwania biegłego na termin sądowy pomimo zgłoszenia przez pozwanego zastrzeżeń a także następnie pytań do biegłego,

- naruszenie przepisu art. 445 k.c., poprzez niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyznaniem zadośćuczynienia w wysokości rażąco zawyżonej, nieadekwatnej do ustalonych okoliczności faktycznych w tym ustaleniu, że złamanie zostało wygojone bez powikłań,

- naruszenie przepisu art. 444 § 1 k.c., poprzez niewłaściwe zastosowania i przyznanie odszkodowania w wysokości rażąco zawyżonej, w oparciu o nie zweryfikowaną w tym zakresie opinię biegłego, której sąd dał wiarę w pełni, pomimo zgłoszonych i umotywowanych zastrzeżeń.

W związku z podniesionymi zarzutami strona pozwana wniosła o:

- zmianę rozstrzygnięcia w zakresie zaskarżenia: tj. w zakresie pkt. 1,2,4,5 wyroku, poprzez oddalenie powództwa oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu stosownie do wyników postępowania oraz alternatywnie o:

- uchylene wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

a ponadto wniosła o:

- zasądzenie na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, w postępowaniu przed Sądem II instancji.

Wniosła również o przeprowadzenie czynności dowodowej wnioskowanej i nie przeprowadzonej przed sądem I instancji, przez wezwanie biegłego na termin rozprawy i wydanie ustnej opinii uzupełniającej, ze szczególnym uwzględnieniem pytań sformułowanych jeszcze w piśmie procesowym z dnia 19.06.2013 r.

Uzasadniając apelację pozwany argumentował, że w jego ocenie zaskarżone orzeczenie podjęte zostało z naruszeniem zasad prawidłowej oceny dowodów, przy jednoczesnym braku rozważenia wszystkich okoliczności istotnych dla rzetelnego wyrokowania. W przekonaniu skarżącego ustalone zadośćuczynienie jest rażąco zawyżone i nie uzasadnione w świetle zebranego materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje są częściowo uzasadnione, przy czym pozwanego (...) S.A. w W., o ile zarzuca naruszenie przepisu art. 278 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., poprzez oddalenie wniosku dowodowego i uniemożliwienie stronie pozwanej wyjaśnienie wszelkich wątpliwości w zakresie przedstawionej opinii biegłego a nadto naruszenie przepisu art. 444 § 1 k.c., poprzez przyznanie odszkodowania w wysokości zawyżonej oraz powódki H. O., o ile zarzuca naruszenie przepisów art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 445 k.c. oraz 444 §1 k.c., w części oddalającej powództwo w zakresie żądanych ustawowych odsetek.

Sąd Okręgowy afirmuje w pełni zasądzenie na rzecz powódki przez Sąd Rejonowy zadośćuczynienia w kwocie 47.000 zł, po ustaleniu jego wysokości na kwotę 55.000 zł. Różnica wynika z wypłacenia powódce z tego tytułu kwoty 8.000 zł w postępowaniu likwidacyjnym.

Sąd Okręgowy uwzględnił zarzut pozwanego (...) S.A. w W. i przesłuchał biegłego lekarza (...), na okoliczność ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki i pozostawaniu w związku przyczynowym z przedmiotem zdarzenia. Biegły uściślił swoją opinię, zwłaszcza w zakresie ustalenia wysokości procentowego uszczerbku na zdrowiu powódki oraz koniecznych godzin opieki w różnych okresach czasu.

Powódka została przyjęta na Oddział (...), gdzie przebywała w okresie od 6 października 2010 roku do 21 października 2010 roku. Rozpoznano u niej złamanie kości piszczelowej goleni prawej, które leczono operacyjnie. Doznała złamania (...) które to złamanie zostało już wygojone z obniżeniem kłykcia bocznego objawiającym się patologiczną koślawością. Stwierdzone u powódki obrażenia skutkują w sumie 22 % uszczerbkiem na zdrowiu, na podstawie uzupełniających się pozycji 155 c i 156 tabeli rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974). Skutki stwierdzonego u powódki urazu w przyszłości będą większe. Doznany uszczerbek na zdrowiu przez powódkę jest wyłącznie skutkiem wypadku, a nie chorób samoistnych. Leczenie nie zostało jeszcze zakończone, gdyż ma nadal niepełnosprawną nogę. Dochodzi w niej do przyspieszonych zmian zwyrodnieniowych, a proces gojenia przebiega adekwatnie do jej wieku.

Przez okres pierwszych 6 miesięcy odczuwała znaczny dyskomfort, przez około 3 miesiące stopień dyskomfortu był umiarkowany a później do chwili obecnej dyskomfort będący efektem urazu jest lekki. Z powodu (...), powódka wymaga dalszego okresowego leczenia (...).

Zadośćuczynienie jest przede wszystkim środkiem rekompensaty krzywdy i ma polegać na wynagrodzeniu krzywdy przez zaspokojenie w większym zakresie potrzeb. Poszkodowany powinien otrzymać sumą pieniężną o tyle w konkretnych okolicznościach odpowiednią, ażeby mógł za jej pomocą zatrzeć lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. W związku z powyższym w myśl zasady kompensacyjnej, roszczenie o naprawienie szkody jest zasadne. Zadośćuczynienie ma bowiem co do zasady być odpowiednio dostosowane do osoby poszkodowanej w konkretnym zdarzeniu. Zdrowie jest dobrem szczególnie cennym. Przyjmowanie zbyt niskich kwot zadośćuczynienia w przypadkach ciężkich uszkodzeń ciała, prowadzi do niepożądanych deprecjacji tego dobra (tak wyrok z dnia 16 lipca 1997 r., II CKN 273/97).

Po wypadku H. O. musiała korzystać z pomocy innych osób przy dokonywaniu czynności życia codziennego takich jak przygotowanie posiłków, które samodzielnie spożywała, higiena osobista, załatwianie spraw poza domem, sprzątanie, robienie zakupów, ale także przy dokonywaniu czynności związanych z higieną osobistą. Przez okres pierwszych 6 miesięcy od wypadku H. O. wymagała pomocy innych osób przez około 8 godzin na dobę, przez okres kolejnych trzech miesięcy na poziomie 3 godzin na dobę, a od końca marca 2012 roku powódka stała się dosyć samodzielną. Jednak z uwagi na stwierdzone u nie odchylenia może nadal potrzebować pomocy innych osób przez około 2 godziny na dobę, z uwagi na to, że leczenie nie zostało zakończone. Noga powódki nadal jest niepełnosprawna. Obecna pomoc sprowadza się do czynności dnia codziennego i robienia zakupów.

Pomoc była i jest powódce świadczona przez jej męża, konkubinę zmarłego syna oraz wnuczkę. W miarę możliwości świadczy ją także córka powódki.

Koszt odpłatności za 1 roboczogodzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w T., w 2011 roku został ustalony na kwotę 15,43 zł, a w roku 2010 koszt takiej opieki ustalony był na kwotę 14,99 zł.

Ponieważ powódka nie wymagała specjalistycznej wiedzy medycznej od opiekuna, co umożliwiło jej sprawowanie przez członków najbliższej rodziny, Sąd Okręgowy kierując się charakterem tej opieki uznał, że wystarczająca będzie odpłatność 10 zł za godzinę. Przyjęta z tego tytułu przez Sąd Rejonowy kwota 15 zł jest zawyżona i odnosi się do opieki sprawowanej przez profesjonalistę.

Powódka poza zadośćuczynieniem w wysokości 47.000 zł domagała się nadto zasądzenia na jej rzecz kwoty 31.765 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone po wypadku potrzeby za okres od dnia wypadku do dnia 1 marca 2012 roku, na którą to kwotę składały się : 390 zł jako koszt zakupu leków, 250 zł jako koszt zakupu sprzętu w postaci kul i balkonika oraz kwota 31.125 zł jako koszt opieki świadczonej przez osobę trzecią.

Podzielając zasadność zasądzenia tytułem odszkodowania kosztu zakupu leków oraz kosztu zakupu kul i balkonika, Sąd Okręgowy uznał, że koszt opieki świadczonej przez osobę trzecią powinien wynieść 20.590 zł. Suma godzin opieki w okresie do daty wymagalności zasądzonej renty z tytułu zwiększenia się potrzeb powódki, wyniosła 2.199, co przy przeliczeniu kosztu godziny opieki w wysokości 10 zł, daje kwotę 21.990 zł. Kwotę tą należy pomniejszyć o wypłaconą już z tego tytułu kwotę 280,00 zł oraz o kwotę 1.120 zł jako wartość dwutygodniowej opieki szpitalnej w okresie pierwszych 6 – ciu miesięcy po dacie wypadku (14 x 8).

Dlatego zasądzona przez Sąd Rejonowy kwota 78.665 zł została zmniejszona do kwoty 67.590 zł, stanowiącej sumę 55.000 zł zadośćuczynienia oraz 20.590 zł kosztów opieki w formie skapitalizowanej renty za okres do marca 2012 r., pomniejszonej o wypłaconą kwotę 8.000 zł.

Sąd Okręgowy uznając, że odpłatność za godzinę opieki powinna wynosić 10 zł, ustalił, że powódka od marca 2012 r. ma prawo do renty, która powinna wynosić 608 zł miesięcznie, w miejsce zasądzonej przez Sąd Rejonowy kwoty 922,50 zł miesięcznie. Powódka wymaga pomocy przez dwie godziny dziennie, co rocznie wynosi 730 godzin (365 x 2), które przemnożone przez 10 zł kosztów jednej godziny opieki, daje wartość 7300 zł, która podzielona przez 12 miesięcy, daje kwotę miesięcznej renty w wysokości 608zł.

Powódka podwyższała pierwotną kwotę wymienioną w pozwie. Ostatni raz pismem z dnia 12.11.2012 r., które dotyczyło kwot zadośćuczynienia i odszkodowania. Ponieważ Sąd Rejonowy zsumował obie kwoty, należało od niej zasądzić odsetki ustawowe od dnia następnego tj. od dnia 13 listopada 2012 r., co nawiązuje do aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego w tym zakresie (wyroki SA: w K. Ic ACa 59/14 z 10.04.2014 r., w L. z 8.04.2014 I ACa 2/14).

Apelacja w pozostałej części podlegała oddaleniu jako nieuzasadniona, na podstawie przepisu art. 385 k.p.c.

Zarzut pozwanej (...) S.A. w W. obraży przepisu art. 233 k.p.c., uznać należy za gołosłowny i zmierzający jedynie do nieskutecznej polemiki z prawidłowym stanowiskiem Sądu I instancji.

O kosztach sąd orzekł po myśli przepisu art. 100 k.p.c. Zmiana wysokości kwoty, która podlega ściągnięciu na rzecz Skarbu Państwa, jest efektem zmiany zaskarżonego wyroku.

Na oryginale właściwe podpisy